

JURYRAPPORT MONUMENTENTALENTPRIJS 2023

Colofon

Projectnaam	Monumentalent 2023
Contactpersoon	Adinda van Wely a.van.wely@cultureelerfgoed.nl Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

De Finalisten van 2023

Valery Eshuis
Valery Eshuis Design

Karlijn de Wild
*Rothuizen Architecten
en Adviseurs BV*

Sem de Paauw
Erfgoed Zeeland

Prijs Monumentalent

Om verjonging en vernieuwing in de erfgoedsector te stimuleren, heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de jaarlijkse aanmoedigingsprijs Monumentalent ingesteld. Met de prijs wordt jong talent in de erfgoedsector in de schijnwerpers gezet en worden frisse ideeën en nieuwe energie met elkaar gedeeld. De prijs bevordert de verbinding van generaties in de erfgoedsector en genereert positieve (publicitaire) aandacht voor cultureel erfgoed en jonge professionals. Sinds 2014 wordt deze prijs traditioneel tijdens het Nationaal Monumentencongres uitgereikt. In 2022 was dat op 3 november in Fort Voordorp. De prijs wordt georganiseerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De winnaar ontvangt een uniek en naar eigen wens in te vullen ontwikkeltraject ter waarde van €3.000 en de twee andere genomineerden ontvangen elk €1.500 voor eenzelfde doel.

Criteria

- Genomineerde is jonger dan 32 jaar op het moment van werving van de prijs.
- Belangrijkste werkzaamheden zijn monumenten gerelateerd. Het werk van het Monumentalent kan plaatsvinden op alle gebieden binnen de monumentensector: ambacht, advies, duurzaam, groen, restauratie, educatie, beleid.
- Geeft zichtbaar blijk van een gepassioneerde en onderscheidende visie op erfgoed en/of monumentenzorg.
- Kandidaten zijn betaald werkzaam voor en/of in de monumentensector als zzp'er of in loondienst.

Eerdere winnaars

- 2022 Alexa Sies-Wilders (Wolters Vastgoedonderhoud).
- 2021 Ankie Petersen (zelfstandig erfgoedprofessional, medewerker Ministerie van Defensie sectie Cultuurhistorische Achtergronden & Informatie).
- 2019 Christian Pfeiffer (molenaar, beleidsmedewerker bij Erfgoedvereniging Heemschut, ambachtsman, vakman, jeneverstoker (met eigen merk en gevestigd in een herbestemde kerk) en raadslid in Weesp).
- 2018 Welmoed Wijmans (zelfstandig erfgoedprofessional en projectleider van het project 'Blik naar boven, zicht op de toekomst' van Stichting Grote Kerk Naarden).
- 2017 Max Beijk (molenmaker).
- 2016 Thies Koggel (tuinbaas bij Landgoed De Wiersse).
- 2015 Karen Schenk (Gemeente Haarlem).
- 2014 Belle van den Berg (directeur van Museum Hoeksche Waard).

Jury

De jury van 2023 bestond uit de volgende personen:

- **Susan Lammers**, algemeen directeur van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (juryvoorzitter)
- **Alexa Sies-Wilders**, winnaar Monumentalentprijs 2022
- **Christian Pfeiffer**, directeur Huizer Museum, winnaar Monumentalent 2019
- **Eefje van Duin**, Monumentenwachten Drenthe, Flevoland, Fryslân & Overijssel
- **Boudewijn de Bont**, directievoorzitter bij Aannemingsbedrijf Nico de Bont BV

Secretaris van de jury was Adinda van Wely van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Kandidaatstelling

Kandidaten konden worden voorgedragen door professionals of betrokkenen uit de sector. De nominatie ging vergezeld van een korte beschrijving van de genomineerde en waarom hij of zij in aanmerking zou moeten komen voor deze prijs. Gevraagd werd ook naar een opvallende rol, een bijzondere competentie, karakter of (innovatieve) aanpak. Wanneer het vooral het project of het werk was dat opviel, belangrijk of bijzonder was, was het van belang dat de genomineerde daar een cruciale rol in speelde.

De jury heeft oproepen uitgezet via de organisatoren van het Nationaal Monumentencongres, partners van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en via bestaande kanalen van het erfgoedveld. De uiterste datum van inzending was bepaald op 8 september 2023. In totaal zijn 16 kandidaten aangedragen.

Jurering

De jury heeft de inzendingen beoordeeld en is daarbij tot de volgende bevindingen gekomen. De kandidaten laten met hun grote variëteit aan werkzaamheden de vele verschillende disciplines in de erfgoedsector zien. De aangemelde kandidaten van dit jaar zijn werkzaam bij overheden, erfgoedorganisaties, ontwerp bureaus, aannemers- en bouwbedrijven of als zelfstandige. Uit de kandidaatstellingen blijkt de motivatie en ambitie die veel jonge professionals hebben én de waardering die ze van hun collega's ontvangen.

Wat opvalt is dat er een mooie nieuwe oogst is met veel nieuwe kandidaten dit jaar. De jury is van mening dat de 16 kandidaten met hun werkzaamheden laten zien voor welke uitdagingen de erfgoedsector staat. De jury heeft bij haar beoordeling zich de vraag gesteld of een kandidaat zich niet alleen heeft onderscheiden in zijn of haar werk of visie, maar daarin ook overtuigend is en daadwerkelijk een plan heeft omgezet in realiteit. Wat heeft iemand zelf behaald en wat zijn prestaties die voortkomen uit de setting waar iemand in opereert? In de organisaties die talenten kansen geven, waar zit dan de individualiteit? Daarbij is zowel oog voor de extraverte persoonlijkheden als de talenten die secuur opereren achter de schermen. Wat opvalt is dat er talenten zijn die vanuit de actualiteit hun vakgebied vernieuwen. Dingen die je niet leert vanuit je curriculum, maar kansen die voor het vakgebied gezien en gepakt worden. Voor de jury voelde het soms als appels en peren vergelijken, maar het belangrijkste is uiteindelijk de gedrevenheid. Komt de liefde voor erfgoed uit de poriën, of is het gewoon een baan die iemand goed doet?

Besproken is of de kandidaten blijf geven van een nieuwe kijk op het werk. De jury vindt het van belang dat een kandidaat zich heeft laten zien op meerdere momenten of in meerdere projecten. Ook het uitvoeren van nevenactiviteiten in het erfgoed domein is een belangrijke factor, net zoals de zogenoemde *outreach* die een kandidaat in het veld heeft. Daarnaast wordt gewaardeerd wanneer de talenten goed onderlegd, zodat ze op niveau hun werk uitvoeren. Tot slot is het brengen van vernieuwing in de monumentensector een belangrijk onderliggend criterium dat de jury heeft meegenomen bij haar keuze voor de drie genomineerden en uiteindelijke winnaar.

De jury kwam na de weging van deze criteria in het juryberaad tot in de nominatie van de volgende drie talenten en gaf van hen de volgende omschrijving.

De drie genomineerden

Valery Eshuis

Valery specialiseerde zich op de TU Delft in erfgoedarchitectuur tijdens haar studie Architectural Engineering. Tijdens haar studie liep ze stage op Curaçao, waar ze zich ontfermde over monumenten en de renovatie van gebouwen. Na haar studie besloot Valery terug te keren naar Curaçao en ze verdeelt haar tijd tussen werk op het eiland en Nederland.

Valery is voorgedragen, omdat zij door collega's en opdrachtgevers wordt gezien als kundig, enthousiast, talentvol en vol passie. Haar ambitie komt voort uit een sterk geloof in de waarde van het behoud van gebouwd erfgoed in Curaçao en de overige eilanden binnen het Koninkrijk der Nederlanden. In het Caribisch gebied binnen het Koninkrijk is veel kennis te vinden, maar deze is gewaarborgd bij een oudere generatie die met pensioen gaat of dat al is. Helaas is er bijna geen opvolging, Valery is een van de weinigen die de ambitie heeft dit wel te doen.

De jury ziet in Valery een bevlogen erfgoedprofessional die over de reguliere monumentenzorg heen kijkt en inziet hoe belangrijk het vak is buiten Nederlandse landsgrenzen. Niet alleen weet zij professioneel te opereren op een locatie waar minder systemen zijn, zij trekt hierin de kar. Daarnaast deelt ze bijzonder veel vakinhoudelijke kennis en bevindingen uit het erfgoed met groot publiek.

Karlijn de Wild

Karlijn is zowel bouwhistoricus als architect. Zij combineert deze twee vakgebieden in een bijna vanzelfsprekende visie op het vak, waar deze tegenwoordig vaak voortkomt uit een discussie tussen de twee disciplines. Daarbij is zij zeer gericht op samenwerking om het vak als geheel verder te brengen. Zij probeert hiervoor actief het concurrentieaspect op het gebied van kennis in de branche te doorbreken, maar ook binnen projecten door intensieve samenwerking met “de mannen en vrouwen op de steiger”.

Karlijn onderbouwt architectonische keuzes stevig en integer met een bouwhistorische inslag. Dit is van onschatbare waarde gebleken bij de restauratie van de Domtoren, waar onder meer de vormgeving van het te vernieuwen beeldhouwwerk minutieus is gebaseerd op de aanwezige resten met respect voor de restauratiegeschiedenis van de Toren. Karlijn beheert vanaf het begin de informatie over de beslissingen die genomen zijn en worden bij het project en verzorgt een diepgaande restauratieverantwoording.

De jury is onder de indruk van de wijze waarop Karlijn met haar kennis van bouwhistorie en architectuur de restauratie van de Dom als projectleider trekt. Als architect in het restauratieveld weet zij goed verbindingen op te zoeken. Ook bijzonder is dat Karlijn niet achter haar bureau zit, maar het verhaal van de Dom vooral naar buiten toe vertelt.

Sem de Paauw

Sem heeft zich sinds 2018 bij Monumentenwacht Zeeland ontpopt van timmerman naar allround inspecteur. Met een afgeronde opleiding restauratie heeft hij zich bewezen als allrounder die breed inzetbaar is. Van klimploeg tot duurzaamheidsadvisering, van kundige inspecties tot de implementatie van nieuwe software.

Sems visie op een Monumentenwachtrapport geeft blijk van zijn kennis en kunde. Hij weet goed contact te leggen met klanten en hen te adviseren over duurzaamheid. Voor de organisatie is Sems werkwijze verhelderend en professioneel. Naast de kennisdeling met klanten weet Sem op overtuigende wijze zijn collega's op de werkvloer te informeren en overtuigen over de uitvoerbaarheid van sommige zaken. Zijn proactieve houding en veelzijdige werkpakket maakt hem een goede en vakkundige monumentenwachter.

De jury ziet in Sem een bevlogen en vakkundige monumentenwachter. Sem denkt mee, heeft overredingskracht en brengt duurzaamheidsadvies op een hoger plan binnen Monumentenwacht Zeeland. Hij neemt een voortrekkersrol in het implementeren van nieuwe software die nodig is voor inspecties en weet zo een brug te slaan naar de toekomst van monumentenwacht.

En de winnaar is: Valery Eshuis

De winnaar van de Monumentalentprijs 2023 is Valery Eshuis. De jury is onder de indruk van de wijze waarop een jonge erfgoedprofessional de stap durft te zetten naar een gebied waar nog geen gebaande paden zijn gelegd. In de systemen van een gebied dat niet vanzelfsprekend georganiseerd is pioniert Valery. Zij is onderdeel van een nieuwe generatie erfgoedprofessionals die het lef hebben om buiten de Nederlandse landsgrenzen kennis en kunde in te zetten. De jury is ervan overtuigd dat Valery een blijvende indruk in Curaçao zal laten en met deze stimuleringsprijs zich verder zal ontwikkelen in het voordeel van het erfgoed in overzeese gebieden.